

2. V otázce při tzv. inverzi je zájmenný podmět za slovesem, k němuž je připojen spojovníkem:

Avez-vous vu cet accident?

N'es-tu pas surprise?

Ne se sont-ils pas fâchés?

Vidéli jste tu nehodu?

Nejsi překvapena?

Nezlobili se?

Pozn. 1. Je-li podmětem věty samostat. osob. zájmeno, je obvykle nutno tento podmět opakovat ve formě zájmena nesamostatného: *Moi, je ne ferais pas cela. Já bych to nedělal.* – Pouze ve 3. os. není opakování podmětu nezbytné: *Lui ne pourra pas faire cela. On to nebude moci udělat. Eux me l'ont déjà promis. Oni mi to už slíbili.*

2. Při vykáni se užívá zájm. *vous*, i když se obracíme na jednu osobu (jako v češtině): *Etes-vous d'accord, Monsieur ? Souhlásíte, pane ? Vous serez de retour à midi, Mademoiselle ? Budete v poledne zpátky, slečno ? Vous y êtes allée, Eve ? Zašla jste tam, Eva ?*

3. V odborných textech nebo ve veřejných projevech se někdy užívá podobně jako v češtině 1. os. množ. čísla místo čísla jednotného; příd. jména a příčestí zůstávají v čísle jednotném: *Nous sommes arrivé au même résultat que nos collègues. Dospěli jsme k témuž výsledku jako naši kolegové.*

4. Při užívání zájmen v množ. čísle má muž. rod přednost před žen. rodem, podobně jako při shodě příčestí: *Jeanne et André sont venus; ils vous attendent. Jana a Ondřej přišli; čekají na vás.*

5. Odděleně od slovesa stojí nesamostatné osobní zájmeno v ustáleném výrazu administrativního slohu: *Je, soussigné, certifie que ... Podepsaný potvrzuje, že ...* (Já, níže podepsaný, potvrzuji, že ...)

3. Osobní zájmeno jako předmět věty:

a) Nesamostatné osobní zájmeno jako předmět přímý nebo nepřímý se klade těsně před sloveso, k němuž se vztahuje; ve slozených slovesných tvarech se klade před pomocné sloveso **avoir** nebo **être**:

Vous nous cherchez?

Hledáte nás?

Vous nous avez cherchés?

Hledali jste nás?

Nous nous sommes dit la vérité.

Řekli jsme si pravdu.

b) V inverzi začíná otázka předmětným zájmenem; záporná otázka a záporný rozkazovací způsob začínají částicí **ne**:

Nous cherchez-vous?

Hledáte nás?

Nous avez-vous cherchés?

Hledali jste nás?

Ne nous cherchez-vous pas?

Nehledáte nás?

Ne nous avez-vous pas cherchés?

Nehledali jste nás?

Ne nous cherchez pas.

Nehledejte nás.

c) Výjimkou z uvedeného pravidla je kladný rozkazovací způsob, kde se dává předmětné osobní zájmeno za sloveso a je k němu připojeno spojovníkem.

Cherchez-la.

Hledejte ji.

Dites-nous la vérité.

Řekněte nám pravdu.

• d) V kladném rozkazovacím způsobu nastává další změna; místo nepřízvučných tvarů **me** a **te** se užívá přízvučných **moi** a **toi**: *Dis-moi quelque chose.*

Řekni mi něco.

Racontez-moi ça.

Vypravujte mi to.

Lève-toi.

Vstávej. Vstaň.

Pozn. 1. Tvaru **toi** se užívá v kladném rozk. způsobu zvratných sloves. – Záporné tvary znějí: *Ne me dis rien. Ne me racontez pas ça. Ne te lève pas.*

2. Osobních zájmen nesamostatných lze užívat v postavení nepřízvučném, tj. před slovesem: *Le saviez-vous ? Věděl jste to ? Moi, je ne l'ai pas dis. Já jsem to neřekl.* – V přízvučném postavení se jich užívá za slovesem, a to na konci věty nebo před pauzou: *Cherchez-les. Hledejte je. Dites-le, s'il vous plaît. Řekněte to, prosím vás.* – Tvary **je**, **me**, **te**, **se** a tvary elidované **j'**, **m'**, **t'**, **s'**, **l'** jsou vždy nepřízvučné. Zájmeno je zůstává nepřízvučné i v inverzi: *Que sais-je ? [káse:ž] Co já vím ? Où suis-je ? [us:ži:ž] Kde to jsem ?* – Ostatní nesamost. osobní zájmena mohou v inverzi nebo v kladném rozk. způsobu stát v přízvučném postavení: *Viendra-t-il ? Rentrera-t-elle ? Ecrivez-leur. Dites-le.*

3. V kladném rozk. způsobu se zájmena **le**, **la** neelidují: *Appelle-la encore. Ještě ji zavolej. Posez-le ici. Položte to sem.*

4. Pouze u zájmen 3. os. se liší 3. pád od 4. pádu:

Il	le	voit.	Vidí	ho.	Il	lui	dit cela.	Říká	mu
	la			ji.		lui		ji	to.
	les			je.		leur		jim	

U zájmen 1. a 2. os. a u zájmena zvratného je pro 3. a 4. pád stejný tvar:

Il nous dit cela.

Il nous voit.

Elle se dit cela.

Elle se lave.

Il nous nám to.

Vidi nás.

Elle se si to.

Myje se.

5. Některé zájmenné tvary mají několik funkcí: *Lui, il lui écrit souvent. On mu (ji) často piše. Nous nous amusons. Bavíme se. Vous vous trompez. Mýlite se. Eux, ils ne leur écrivent pas. Oni jim nepíší. C'est leur ami. Je to jejich přítel. Ce sont leurs amis. Jsou to jejich přátelé.* (Přivlastňovací zájm. nesamostatná viz 126)

6. Podobně jako se předmětná zájmena kladou před slovesné tvary, kladou se i před uváděcí výrazy **voici**, **voilà**: *Me voici de nouveau. Už jsem tady zase. Les voilà. Tady jsou.*

e) Jestliže za určitým slovesným tvarem následuje infinitiv, předmětné osobní zájmeno náleží obvykle smyslem k infinitivu (je jeho předmětem), a klade se proto až před něj. – Příklady:

Je vais	Budu mu (ji) psát.
Je viens de	Právě jsem mu (ji) napsal.
Je suis en train de	Právě mu (ji) pišu.
Je veux	Chci
Je peux	Mohu
	mu (ji) napsat.